

DIE BOEK OPENBARING VANUIT DIE SENTRUM*

Sentrum van boek Openbaring

Met Openbaring 10 en 11 staan ons in die *sentrum* van die boek; of: op 'n bergtop, want die *geskiedenis* van die *openbaring* het nou geword *openbaring* van die *geskiedenis*.

Hier voer die boek Openbaring ons op 'n hoë bergtop. Dis een van die voorregte dat die boek ons die dinge van *bo* laat sien, en *ver* laat sien oor die geskiedenis, van die begin na die einde; en ook diep laat sien in die geskiedenis en in die betekenis en sin van die geskiedenis.

As mens op hierdie hoogtepunt staan en rondkyk, dan is dit so dat die een sal sien wat die ander nie sien nie. Daarom magtig spreker hom glad nie aan dat hy alles presies reg sien nie. Spreker wil toehoorders laat sien wat hy sien van hierdie hoogtepunt (Openb. 10 en 11). Spreker gaan nie nou daarop in waarom hy sy standpunt hier inneem (by hfst. 10 en 11) nie. As ons hiervandaan kyk moet dit maar vir u duidelik word dat ons op die hoogste punt staan van die boek.

Hier, Openb. 10 en 11, is sprake van die *twee getuies*. Hulle word genoem die twee olyfbome en die twee kandelaars (hfst. 11 : 4). En nou laat die twee kandelaars die gedagte teruggaan na die *kandelaar-gesig* van die sewe gemeentes (Openb. 1—3).

1. Die kandelaargesig

Die *kandelaargesig* simboliseer die sewe gemeentes. Wat ons hier sien is dat Christus sy kerk vashou, want die sewe gemeentes simboliseer die hele kerkgeskiedenis, van Efese (die gemeente van die eerste liefde) tot Laodicea (die kerk in die laaste tyd). Dit laat die *strydende* kerk sien; dit laat ons die *deformasie* in al sy vorme sien — vanaf die gemeente van Efese, die eerste begin van die afdwaling. En waar begin die afdwaling van die bruidskerk, want dit is die bruidskerk? Daar waar sy haar *eerste liefde* verlaat het, waar Christus alleen kan sien, wat oë het soos vlammevuur; Hy sien die hart aan; Hy sien die heel begin van die afdwalinge. En daar waar die eerste verkoeling is van die liefde, sien Hy dit raak, en dit is die begin waar die pad uitmekaar gaan, en op dié pad gaan dit van kwaad na erger, en dit eindig met die kerk in Laodicea — nog koud, nog warm; daar waar die valse kerk heeltemal beslag gelê het op die kerk van Christus.

Al die vorme van deformatsie kom voor — *inwendige*: die *verleiding* van die kerk, en *uitwendige*: *bestryding* van die kerk (wat gesimboliseer word in Smirna en Filadelfia), *vervolgning* wat die kerk

* Derde (slot) voordrag gelewer voor die G.T.V. van Pretoria deur prof. W. J. Snyman op 26 en 27 Julie 1970. Die drie voordragte is op band opgeneem en word in geredigeerde vorm aangebied. Die leser moet hom dus verplaas na die gehoorsaal. Dis spreektaal en nie skryftaal. — P. W. Bingle.

deurgemaak het, veral in die eerste eeue, en later in die tyd van die Reformasie, *martelaarskap* — en aan die einde sal dié tyd weer aanbreek.

Daar is dus inwendige (verleiding) en uitwendige (vervolging) bestryding van die kerk.

Nou is die troosryke dit om te weet: *ons* hou nie die kerk vas nie, ons dra nie die gewig van die kerk nie. Dit is die *eerste vergesig* wat ons kry hier vanuit hfst. 10 en 11: *Christus* hou sy kerk vas; en daarom sal die kerk bly tot die einde toe, en, iets wat mens dikwels vergeet is dat Christus ook nog die ster vashou in Laodicea, en dat Hy ook die mees afgedwaalde kerk, Laodicea, nog nie afgeskryf het nie. Ook daar hou Hy nog die kerk vas.

Die sewe-talle

In hoofstuk 10 lees ons ook van die sewende basuin. Dit bring ons by die sewe-talle. Daar is: die sewe gemeentes, die sewe seëls, die sewe basuine, die sewe laaste plaë — dit is die dinge wat hier op die aarde geskied.

Ons het met hierdie sewe-talle te doen met wat aanknoop by die troongesig van Openb. 4 — die sewe seëls, die sewe basuine, die sewe laaste plaë. Die troongesig moet ons veral in verband bring met die troongesig van *Esegiël* — die wiele binne in die wiele.

Die sewe seëls, basuine, laaste plaë lê nie langs mekaar nie, maar is in mekaar geweef. Dit is wiele binne-in wiele.

So: die sewende seël is die sewe basuine; (die sewe basuine kom voort uit die sewende seël); en die sewe laaste plaë kom weer voort uit die sewende basuin.

Ons het dus hier te doen met wiele binne-in wiele.

2. Die sesde seël — „Wie sal bestaan?”

Dit bring die gedagte terug by die sesde seël — voordat die sewende seël ooggemaak word en die sewende basuin geblaas word. Die sesde seël het ons gebring by die eindgebeurtenisse, en dit is die eindgebeurtenisse wat nou van 'n ander kant besien word in die sewe basuine, en dan weer in die sewe laaste plaë. In die sesde basuin beluister ons die *kernvraag* van die hele geskiedenis, naamlik: „Wie sal bestaan?” — (Openb. 6 : 17).

Wanneer die oordele van God losgaan in die geskiedenis, dan bly die groot vraag: wie sal bestaan? Ons lees van die oorlog, die vrede wat weggeneem sal word, ons lees van die honger. Dit is daardie bestaansvraag, die vraag van die *eksistensie* wat altyd 'n dringende vraag in die geskiedenis word. Die kenmerk van ons tyd is juis die filosofie van die *bestaan*, die eksistensialisme. Daarin sien ons hoedat hierdie *bestaansvraag* met die ontwikkeling wat daar is, en met die groot beskawing, altyd dringender word.

Het die bestaansvraag vir ons nie nou dringend geword soos nooit te vore, nou dat die mens deurgedring het met sy wetenskap tot die kernkrag nie? Die vraag hier diep in die geskiedenis is die van die mens in sy bestaan en voortbestaan — die voortbestaan

8 In die Skriflig

van die mensheid, die voortbestaan van die nasies.

Die vraag kom altyd skerper op ons af. Die jongste tyd met die vordering van die wetenskap en die verhoging van die wetenskap en die verhoging van die gemiddelde leeftyd, bring ons weer by 'n nuwe bestaansvraag, en dit is die groot vraag na die bevolkingsontploffing in die wêreld. Die vraag is nou nie meer: hoe moet ons die mens langer laat lewe nie, maar hoe moet ons die geboortes beperk. Die *dood* is nie meer die vraagstuk nie, die *lewe* word nou 'n vraagstuk. Die bestaansvraagstuk skuif altyd meer en meer in die sentrum van die geskiedenis. Die geskiedenis loop uit op die vraag na *eksistensie*.

Hier antwoord die boek Openbaring — die antwoord op die sesde seël is die sewende seël. Maar voordat die sewende seël oopgemaak word, en die sewe basuine daaruit te voorskyn tree, om daardie plaë nog altyd in toenemende mate te laat te voorskyn tree op die aarde, en die bestaansvraag nog dringender te maak, dan is die antwoord op die sesde seël, op die bestaansvraag: *die verseëling*. So kry ons die gesig van die verseëlde wat nou die verdere verloop van die boek Openbaring beheers, en wat ons nie moet vergeet nie. En hier het ons die boek Openbaring so nodig vir die geskiedenis en vir die toekoms wat ons ingaan: om hoog te staan en om oor die geskiedenis te kyk, en te weet: hier is die antwoord op die bestaansvraag — die *verseëling*. Die verseëlde — die wat geglo het, en die wat gedoop is.

Waar bring die geskiedenis ons?

Die geskiedenis het ons in die eerste plek gebring by Christus wat dwarsdeur die geskiedenis met alles wat gebeur, die onveranderlike is, sy kerk vashou en instandhou dwarsdeur die geskiedenis tot aan die einde toe — een van die dinge wat nie sal verdwyn van die aarde nie.

Hier is hulle weer as *gedooptes* en *gelowiges*. Dis die plek wat die *verbond* (doop) inneem. Die N.T. Godsopenbaring begin met die Doper. Dit open die geskiedenis van die N.T. — Johannes die Doper, die verseëlaar. En hy doop die wat glo. Met ander woorde die behoud, die antwoord op die voortbestaan is: „glo en laat julle gedoop word”. Dit is die besondere plek van *Matt. 28 : 19*: „Gaan heen na alle nasies . . . en doop hulle . . .” Die doop wat bedien word in die kerk is fundamenteel in die geskiedenis.

Sien die doop as die antwoord op die bestaansvraag — die gedooptes is die verseëlde wat sal bestaan tot in alle ewigheid.

Markus 16 : 16: Gaan die hele wêreld in en verkondig die evangelie aan die ganse mensdom, want die vraag waarop die doop antwoord gee is die vraag van die ganse mensdom, die bestaansvraag wat altyd dringender word.

Ons sien hoedat hierdie bestaansvraag altyd meer en meer opdring as die kernvraag van die geskiedenis.

„En hy wat glo en hom laat doop sal gered word, maar hy wat nie glo nie sal veroordeel word.”

So het Johannes die hele geskiedenisvraagstuk saamgevat by die verkondiging van die koninkryk van God.

Die verseëlde (Openb. 7) die sê: *nasies* sal bestaan, want Johannes sien in dié visioen die verseëlde uit Israel; en in die tweede deel van hoofstuk 7 sien hy die verseëlde uit alle volke, tale en nasies.

Dis *nie individuele gelowiges* wat gered word nie; dis nie die *gelowiges* wat *losgemaak* word uit die nasies om gered te word nie, en die nasies maar te laat verdwyn nie (soos ons vandag hoor dat nasies moet verdwyn, en dat ons een egalige, eenvormige nasielose mensheid kry nie — om te kan bestaan. Want, sê hulle, die nasies en die verskille tussen nasies is juis die ondergang van die mensdom). Daarom is die wêreld so ontevrede met ons — omdat ons vashou aan die nasiagedagte en die *volkere-verskeidenheid* nie wil prysgee vir 'n eenheids-mensheid nie. Hulle sê ons is besig om die graf te grawe van die mensdom, want waar nasies is kry jy oorloë — dit is egter so vanweë die *sonde* en nie omdat daar *nasies* is nie. Openb. 11 praat ook van die *toorn* van die nasies.

Die hele geskiedenis is vol van nasies wat vir mekaar kwaad is, en vir mekaar skreeu, en mekaar wegwens van die aarde af. Dan staan in Openb. 11 — nou is die tyd van die toorn van die nasies verby, nou is die tyd van die toorn van God oor die nasies wat rekenskap moet gee.

Wie sal bestaan?

Volkere!

'n Mens verdwyn nie in 'n onsterflike nasie nie, en nasies verdwyn ook nie en leef ook nie voort in 'n onsterflike *mensheid* nie. Dan maak ons van 'n nasie en mensheid 'n abstraksie; 'n mensheid en nasies wat ewig is en waarin die individue maar kan wegsterwe.

Hier werp Openbaring 'n baie belangrike lig: dis nie die *individue* wat onsterflik is in die *nasie* nie, maar dis die *nasie* wat onsterflik is in die *individue* — en dan nie in *al* sy individuele nie; 'n nasie is onsterflik in sy *gelowiges*. Dit is die hele *verbondsleer*;

— dis nie maar *individue* wat gered word nie maar *huisgesinne*; en as ons eers sê: „julle en julle kinders”, dan sê ons ook nasie/volk dis maar net 'n *uitgebreide huisgesin*.

Met ander woorde die historiese lyn, die lyn van die geskiedenis, word deur die verbond opgeneem, en die verlossing geld die mensheid in sy pragtige verskeidenheid — ons moet dit bewonder — van volke, stamme, nasies. Hy word konkreet gered in sy gelowiges. Dis die *ongelowiges* wat uitgeroei sal word uit die nasies, het Johannes die Doper gesê.

Die gelowiges verteenwoordig die nasies. In die gelowiges sal die volkere bestaan ook op die *nuwe aarde* — daar sal die verskeidenheid voortbestaan; daar sal nie eendersheid wees nie. As ons op pad is na die toekomstige koninkryk van God, dan is ons roeping beslis nie om dit voor te berei deur „mure af te breek” nie,

10 In die Skriflig

deur die verskeidenheid uit te wis nie. Die koninkryk bestaan uit 'n veelkleurige mensheid.

3. Die sewende basuin — tyd

'n *Derde gesigspunt*. As die sewende basuin opgeneem word (Openb. 10), dan hoor ons dat die einde aangekondig word, want in hierdie sewende basuin is opgesluit die sewe seëls. As die sewende basuin geblaas word (Openb. 11 : 19) gaan die tempel oop, die hemelse heiligdom.

Uit die geopende tempel (Openb. 15 : 5—8) met die sewende basuin, kom die sewe engele met die sewe laaste plaë waardeur die oordele van God volbring sal word.

Daarom hoor ons hier as die sewende basuin geblaas het, van die nasies wat vertoornd was — dit was die geskiedenis tot hiertoe, maar nou het die tyd van die toorn van God gekom oor die nasies.

Die aankondiging is: die koninkryke van die wêreld het die eiendom van onse Here geword. Die tyd van die koms van die koninkryk is nou daar.

Die koninkryke van die wêreld — die aarde is die eiendom van die Here. Die koninkryke van die wêreld is aan Christus aangebied deur Satan op die berg van versoeking, maar Hy het dit van die hand gewys — nie omdat die koninkryke van die wêreld nie syne is nie, maar omdat Hy dit nie van Satan sal *ontvang* as 'n geskenk nie.

Nee — Hy sal dit van Satan *neem*. Satan wou Christus van die kruis verlos, en Hom die koninkryke van die wêreld present gee.

Christus het die versoeking weerstaan — nie omdat Hy die koninkryke nie wil hê nie — die koninkryk van die hemele omvat die wêreld; Christus sal ewiglik heers hier op die aarde.

Die koninkryk wat al gekom het, sal naderhand die hele aarde vervul en die koninkryke van die wêreld sal syne wees.

Tyd

In Openb. 10 : 6 hoor ons nou dat daar geen tyd meer sal wees nie. Ons moenie verkeerd lees, naamlik dat die tyd nou sal verdwyn en die ewigheid nou sal begin nie — dan mis ons die krag van hierdie woord.

Nee, die sewende basuin dui die einde aan, en sê vir ons daar sal nie meer tyd wees nie; die tyd is verby (vol); die dag van die Here is nou baie naby, hy is nou onmiddellik daar, en dit is die onmiddellike oproep van die basuin.

Beluister die rampe nie net as rampe nie, beluister dit as *basuine* wat altyd harder en harder blaas namate die einde naderkom en die tyd korter word. As die sewende basuin blaas, dan is die basuinstote so hard dat daar staan: die tyd is nou verby.

Iemand het van die tyd dit gesê: Die mens skuil agter die tyd. (Dis 'n Griekse idee dat tyd vervang moet word met ewigheid. Dit sou beteken vergoddeliking van die mens. Tyd is 'n vorm waarin die mens geskape is om te lewe net soos ruimte). Die tyd is nie die

ellende waarin ons sit nie; wat weggeneem word is die *verganklikheid* uit die tyd, die *tydelikheid* van die tyd. Vir die mens sal die ewigheid wees: *tyd wat nooit ophou nie*.

Een van die heerlike aspekte van die ewige lewe sal wees dat die mens dan *tyd* sal hê. *Altyd!* 'n Tyd wat nooit sal eindig nie.

Die mens maak van tyd 'n *skuiling* — die vreeslike *nog nie*. Ons hoor die spotters in 2 Petrus — „dis nou al so lank, God vertraag die dag van sy belofte, dis nou al so lank, waar is die dag van sy wederkoms?”

So skuil die mens agter die tyd — nog nie — om gestel te word voor God se aangesig.

Ons staan elke oomblik van ons lewe voor die ewige God; ons skuil maar net agter die tyd.

Dit geld ook met betrekking tot die *wederkoms* van Christus waarvan ons die dag en uur nie weet nie. Ons moenie aan die wederkoms dink as iets wat ver is nie — wie gee ons die reg om dit te sê?

Die Here Jesus het gesê die dag en uur weet niemand nie. Die gelowige moet so ingestel wees dat dit enige oomblik kan wees. Dit kan enige oomblik wees, soos die weerlig — juis wanneer dit nie verwag word nie.

Dit beteken dat elke *nou* vir ons die einde inhou. Dít is nie die verkeerde van die *nuwere teologie*, naamlik die *eksistensialisme* wat alle nadruk lê op *nou*, dat ons *nou* in beslissing staan voor God. Die eksistensialisme veroppervlakkig die vraag na die bestaan. Nou moet die gelowige nie die vraag na die eksistensie weggooi nie, maar dit juis *verdiep*.

Die tyd is nie maar naby en altyd naby nie. Openbaring leer ons dat die tyd is ook *naderend*. Die einde *kom* altyd nader, en met die sewende basuin is dit sover dat hy onmiddellik voor die deur staan — ons hoor die dreuning, die sewe donderslae.

So hoor ons hier duidelik die dreuning van die tyd van die einde wat kom. Die einde is dus nie maar net elke oomblik vir ons *daar* en *naby* nie, tyd is ook *naderend*.

As by die sewende basuin staan dat daar nie meer *tyd* sal wees nie, beteken dit: die tyd, die hede van die genade, die dag om tot die geloof te kom, is verby. Daarom is die *sin van die geskiedenis* om tot die geloof in die komende Christus te kom en te bring.

By die sewende plaag lees ons dan: *dit is verby*.

Hoe lank nog?

Die sewende basuin bring ons ook by die vyfde seël, by die vraag: *Hoe lank nog?* En dan hoor diegene wat hulle lewe vir Christus gegee het, die martelare: nog 'n klein tydjie — totdat die ander martelare, die van die eindtyd ook ingesamel is.

Die gebede van die heiliges bring ons by die gesig van die *wierookbak* wat met reukwerk omgekeer word — dit is die gebede van die heiliges; dit is by die verskyning van basuine.

Wat sien ons hier aangaande die geskiedenis? Die sewe basuine, wat inhou die sewe laaste plaë, is antwoord op die gebede van die heiliges. Wat beweeg die geskiedenis? Die geskiedenis word beheer

12 In die Skriflig

ook deur die gebede van die heiliges. Daarom ook die gestalte van *Elia* wat met die gebed groot kragte tot stand gebring het. En ons dink hier aan die laaste gebed waarmee die boek Openbaring, waarmee die Bybel eindig: dit is die gebed van die Gees en van die Bruid wat roep: „Kom Here Jesus”. En dan antwoord die Here Jesus:

„Ja, Ek kom haastig”.

Die koninkryk van God word afgebid. Die gebed is 'n krag in die geskiedenis. Dis die gebede van die heiliges wat die koninkryk laat kom, en dit hoor ons in die koninkryksgebed: „laat u koninkryk kom”.

4. Die twee getuies

'n *Vierde gesig* wat oopgaan in die geskiedenis is die van die *twee getuies*, hier in die sentrum van die boek Openbaring.

Dit dui die plek aan van die *Woordverkondiging* in die geskiedenis. Die toekoms van hierdie wêreld word nie beslis in die raadsale van die wêreld nie. Nie in die raadsale van die V.V.O. ens. nie. Nie dat hulle van geen betekenis is nie — die owerhede is geroepe — nie om die kwaad op te los nie; die kwaad sal nooit uitgeroei word deur die regering nie, dis ook nie hulle funksie nie — hulle kan wel die kwaad teëhou.

Ons is nie passiviste nie maar ook nie militariste nie, nie oorlogsugtig nie; ons moet alles doen om die kwaad te keer. (Ons weet ons kan die dood nie keer van geen mens nie, en tog, as jy siek is roep jy 'n dokter in.) Jy moet gebruik maak van die middele om die kwaad te keer, al weet jy die oplossing is die koms van die koninkryk.

Laat ons dit onthou die toekoms van die mensdom word beslis in binnekamers, deur die ware gebede van die gelowiges. Die gebed is die beslissende krag vir die koms van die koninkryk. „Die gebed van die regverdige het groot krag” (Jakobus 5 : 16).

En dan word dit beslis in die verkondiging van die Woord. Op watter wyse is die Woord beslissend in die geskiedenis? Dit is deurdat die verkondiging van die Woord *die teenstelling oproep*.

En die verkondigde Woord dui nie net op die predikante nie, maar die verkondigde Woord wat *uitgelewe* word. En as die Woord verkondig word, en ons as gelowiges is vrugbare akkers wat die Woord ontvang en uitlewe hier in die wêreld, moet nie dink dat u daardeur gelydelik die koninkryk van God realiseer hier op die wêreld nie. Dis nie so dat die kerk die koninkryk laat kom nie, en meewerk aan die koms van die koninkryk nie — dit sal nie geleidelik deurwerk totdat die hele wêreld naderhand gehoorsaam is en hulle onderwerp aan Christus nie; dit sal ook nie gebeur dat die Christelike beginsels gelydelik sal deurwerk nie.

— Daar is die gelykenis enersyds van die *suurdeeg*, die langsame deurwerking, maar andersyds is daar ook die gelykenis van die *onkruid* in die akker. As die saad van die koninkryk gesaai word dan is die teenstander daar, en dan saai hy sy saad ook.

Die verkondiging van die Woord roep die *teenstelling* op. Die *inisia-tief lê nie* by die *teenstand* nie, maar by die *kerk* — *positief*: die verkondiging van die Woord van die waarheid, die uitlewing van die waarheid. Dit het die uitwerking in hierdie wêreld dat Satan lewendig word en wakker is. Satan kan rustig gehou word, deur die Woord nie uit te lewe nie, en nie jou beginsels uit te lewe nie. Dan kan ons vrede hê — vrede met Satan; dan oorwin Satan.

Maar leef ons die Woord uit, dan kom die *teenstelling*, dan kom Babel na vore, die anti-christelike magte. Op dié wyse roep die kerk dan die uiteindelijke teenstelling op deur die Woord, naamlik daardie teenstelling wat eindig met die antwoord van Christus — en dit is met sy wederkoms om die gelowiges te kom verlos. So is die kerk aktief besig in die geskiedenis.

Dr. A. Kuyper (Ensiklopedie) het dit al gestel hoe 'n sentrale plek die kerk inneem in die geskiedenis, naamlik: „Christus en die kerk is die spil waarom die geskiedenis draai”.

Maar die kerk is meer as die spil waarom die geskiedenis draai — die kerk *maak* geskiedenis, en doen dit deur die suiwere verkondiging van die Woord van God en deur die uitlewing van Christelike beginsels.

Wat is die *resultaat* van die verkondiging van die twee getuies? Hulle oorwin nie — hulle *word oorwin*, hulle word doodgemaak. Dis dieselfde weg as wat Christus gegaan het, en die profete.

Daar is maar een weg vir die koms van die koninkryk, naamlik: deur die dood heen. Maar ons glo in die opstanding uit die dood — en hier is die uiteindelijke oorwinning van die kerk, naamlik met die wederkoms van Christus. Dit word pragtig beskryf in Openb. 12 : 10, 11.

Die kerk kan sterf, maar hy verloor nie — die twee getuies word opgewek net soos Christus opgewek is, en dit bring ons dan by die wederkoms.

5. Onheilige Drie-eenheid

'n *Blik na vore*.

Wat is die teenstelling wat opgeroep word? Die beskrywing kry ons in die volgende gesigte, hfst. 12 en 13. Dis die antiese, die *onheilige Drie-eenheid*. In Openb. 12 en 13 kry ons 'n vergesig — tot aan die *begin* van die geskiedenis van die mensheid en tot aan die *einde*, waar die gestalte van die vrou die maan onder haar voete het. Haar (die kerk) voetstap (en nie die Amerikaner s'n) staan eerste op die maan, met die sterre in haar regterhand. Sy gee geboorte aan die Kindjie, en die Draak staan gereed om die Kindjie dood te maak — die *hele geskiedenis*, van die Paradys af, Adam en Eva, die poging van die slangesaad om die vrouesaad te vernietig, dwarsdeur die O.T., wat saamtrek in die koms van Christus as die Kindjie gebore word — Herodes wat die Kindjie wil doodmaak, en dwarsdeur die geskiedenis tot die einde toe is Satan besig om die vrou te vervolg wat geboorte gegee het aan die Kindjie.

Die verskyning van die anti-chris, die bees uit die aarde — die

inkarnasie van Satan; dan die onheilige Gees, die profeet uit die aarde met die nabootsing van die kerk — ook verkondiging van die Woord, beslaglegging op die kommunikasiemedia. Hy het 'n groot mond — Openb. 13 — en laat die mense naderhand die leuen glo. Hy het ook tugmaatreëls — boikot. Die wat nie die bees aanbid nie, en nie die merkteken van die bees dra nie, die sal nie deel hê aan die tafel van die wêreld nie.

Dit is die groot teenstelling van die wêreld — die *anti-chris*, met die valse profeet; die *anti-kerk*, met presiese nabootsing, ook met sy sakramente, ook met sy doop, sy merkteken. Sy getal is 666. 'n Pragtige beskrywing van die getal is: *die Christendom sonder Christus*, 'n Christelike beskawing wat sy afkoms vergeet het, wat nog net die *naam* van die Christendom dra as 'n uiterlike vernis. In so baie opsigte dink mens hier aan die Christelike Westerse beskawing. Is dit nog 'n Christendom nog met Christus, of is dit 'n Christendom sonder Christus?

Die getal 666 simboliseer die *integrasie-Christendom*; die integrasie van die koninkryk van God in hierdie geskiedenis in hierdie wêreld, en die realisering van die koninkryk van God deur die mens self, deur sy wetenskap, beskawing, ontwikkeling. Vir hierdie nuwe eenheidswordende wêreld, 'n eenheidsmensheid dus, naamlik Babel. Babel is die stad wat dwarsdeur die geskiedenis gebou word, maar hy is 666, hy haal die sewetal nie, haal nie die hemel nie. Daar kom spraakverwarring, selfvernietiging, chaos.

Dan volg die wonderlike van die boek Openbaring na die valse profeet, waaroor ons tog nie moet *dogmatiseer* nie, want die boek Openbaring is 'n openbaring van die geskiedenis, maar die geskiedenis is ook weer 'n uitlegging van die boek Openbaring.

In hierdie vorm is dit vir ons gegee wat in die toekoms sal gebeur. En nou is die wonder ook dit dat ons hier nie alleen openbaring aangaande die geskiedenis het nie, maar namate die boek Openbaring in vervulling gaan, na die mate word die geskiedenis ook vir ons duideliker, en omgekeerd. *Openbaring maak die geskiedenis duidelik en geskiedenis maak Openbaring duidelik.*

6. Die duisendjarige ryk (Openbaring 20)

Eksegeties meen ons uit te maak dat hierdie duisend jaar val saam *tussen die eerste en tweede koms* van Christus. Daarmee wil ons nie beweer dat alle moeilikhede opgelos is nie. In alle geval moet ons daarvan *geen dogma* maak nie. Daar is probleme, die geskiedenis sal dit vir ons oplos. Dit mag wees dat ons hier te doen het met simboliek of 'n toekomstige stuk geskiedenis. Die getal 1 000 sal *simbolies* wees.

Een probleem is dat die valse profeet en die anti-chris word in die poel van vuur gewerp, en nou net die eenvoudige woorde: en dan word die oordeel ook voltrek oor Satan en dan word hy ook gewerp waar die valse profeet en die anti-chris alreeds is. Nou is die vraag: hoelank was hulle daar?, want dit het gebeur nadat verhaal word van die duisendjarige ryk.

Ons kan die probleem miskien oplos deur te sê: dit is baie

kort daarna, of dit is na 'n duisendjarige ryk.

Ons sien wel hoe die pad anderkant (die bos) uitkom, die vergesig; hoedat die pad oral deur die bome loop, dit weet ons nie presies nie. Laat ons die vertrouwe hê dat as ons die pad volg, dan sal ons die pad kry, ook deur die bome al kan ons hom nie ver vooruit sien nie. Die geskiedenis sal vir ons duidelik maak wat ons nie nou verstaan nie.

7. Die eindgesig — die Nuwe Jerusalem

Teenoor die Babel wat uit die aarde opgebou is, daal die Nuwe Jerusalem van God neer op die aarde met die verlostes.

Ons uiteindelijke bestemming lê nie in die hemel nie, maar op die nuwe aarde, die aarde wat vernuut is. Die aarde is 'n erfenis, en die kinders van God sal 'n geseënde aardryk beërwe. Die kinders van God sal in ruimte lewe; hulle sal nie bo ruimte verhewe wees nie; hulle sal nie alomteenwoordig wees nie; daar sal plek en plek wees; daar sal tyd wees wat nooit ophou nie.

Alles wat natuur is sal *herskape* word en op die nuwe aarde bestaan. Daarom sal daar plante en diere wees. Maar dit sal nie hierdie lewe se identiese diere en plante wees nie. Alleen *mense* behou hulle identiteit, want van die geskapene besit alleen die mens onsterflikheid en behoue identiteit.

Die Nuwe Jerusalem wat neerdaal uit die hemel met al die gelowiges vanaf die eerste Adam, almal wat heengegaan het — daaraan moet ons vashou; mens verloor jou *identiteit* nooit. Die dood is nie iets wat identiteit vernietig nie — dis wat ons *opstandings-geloof* vir ons sê.

Al roep die ongelowiges by die verskyning van Christus: „Heuwels bedek ons, berge val op ons”, wanneer daar nie meer 'n skuing is nie — dan weier die berge en heuwels, omdat *identiteit* nie vernietig kan word nie; God het die mens geskape om ewig te lewe. Dis 'n *ontvange* ewigheid, nie iets wat hy in homself besit nie; hy het dit as 'n skepsel ontvang, hy is bestem vir die ewigheid. Dis ook die antwoord van die Bybel — die behoud van identiteit. Dit is die betekenis van daardie groot woord van Christus met sy opstanding, nl. „*Dit is Ekself*” (Lukas 24 : 39). So ook met die gelowiges.

Die *toekomsverwagting* van die kerk, is 'n toekoms waarin die *verlede* en die *hede* terugkeer. Dis nie 'n eindelose lyn wat agterlaat wat agter is nie — dit is die verfoeilike *evolusie-leer*: 'n toekoms sonder 'n verlede. Die evolusie leer ons om die verlede te los; die verlede is begrawe in miljoene en miljoene jare vir ewig; die *hede* beteken niks; die *hede* is maar net oorgaan van die verbygaande verlede na die komende toekoms; die lewe is weg, want die hede is weg, en die betekenis van die hede is weg.

Dis 'n gejaag en 'n uitgestrektheid na 'n toekoms wat nog nie bestaan nie; 'n gryp na 'n murasie.

Hier is ons Christelike geloof: 'n verlede en 'n hede wat terugkeer in die toekoms. Dit is die heerlike van ons verwagting, en daarom is dit wat weg is nie weg nie — dit kom weer. Vir die gelowiges 'n heerlike vooruitsig!